

J.H.C.S.

**Jan Hanousek
Computer Software**

uvádí

ORADOT

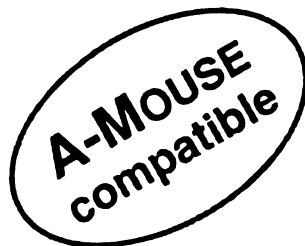
by **TRITOLSOFT**

**Program pro třídění souborů na disketách MDOS
jednotek Didaktik 40 a 80**

- třídění souborů podle abecedy
- možnost rozřazení do skupin podle typu souboru
- odstranění logicky smazaných souborů z adresáře

a něco navíc:

- komfortní ovládání - možnost použití myši A-Mouse
- maximální bezpečnost - provedené změny lze vrátit zpět
- vždy zajistí dokonalý pořádek na vašich disketách

Program ORADOT:

(C) 1994 Tritolsoft

ORADOT title screen:

(C) 1994 Jaromír Krejčí, Studio 22

ORADOT manual:

(C) 1994 Jakub Hynek

(Thanks for Tritolsoft's help)

Published by:

(P) 1994 Jan Hanousek Computer Software

Program ORADOT je autorským dílem ve smyslu zákona č. 247/1990 Sb. (autorský zákon). Jakýkoliv jeho prodej, kopírování, vyměňování, půjčování, pronajímání, veřejné předvádění a upravování bez písemného souhlasu vlastníka autorských nebo distribučních práv je v rozporu s autorským zákonem a případný pachatel bude potrestán podle § 152 trestního zákona odnětím svobody, peněžitým trestem nebo propadnutím věci.

ORADOT

Program pro třídění souborů na disketách MDOS jednotek Didaktik 40 a 80

K čemu ORADOT?

Základní otázka, kterou jste si sami jistě položili předtím, než jste program zakoupili. Že čtete tento manuál, svědčí o tom, že jste si na ni dokázali rovněž uspokojivě odpovědět.

Program ORADOT je totiž nezbytným doplňkem operačního systému MDOS disketových jednotek D40 a D80, který má bohužel kromě některých předností i řadu nedostatků. Jedním z nich je nemožnost vypsání abecedně seřazeného adresáře diskety. Absence této funkce Vám začne vadit velice záhy, v okamžiku, kdy máte na disketě více než nějakých patnáct až dvacet souborů. Představte si následující situaci: Hledáte soubor, jehož název sice znáte, nevíte však přesně, na jaké disketě se nalézá. A tak musíte do mechaniky vkládat jednu disketu po druhé a adresář pokaždé pečlivě prohlédnout. Pokud by byly soubory seřazeny abecedně, je zřejmé, že by celé hledání trvalo mnohem kratší dobu, navíc bez rizika, že hledaný soubor přehlédnete.

A to je důvod, proč používat ORADOT. Nyní můžete adresář jakékoliv diskety abecedně seřadit a navíc roztrždit podle typů jednotlivých souborů. Setříděný adresář se uloží zpět na disketu, takže soubory se budou vypisovat seřazené i při použití MDOSového příkazu CAT. A pokud na disketu později uložíte nějaké další soubory, není problém kdykoliv setřídění zopakovat a udržet tak na svých disketách vždy pořádek.

Nahrání programu do počítače

je velmi jednoduché, neboť na disketě se nachází program RUN, tedy univerzální zavaděč (booter), který spustíte stiskem kláves R a ENTER. V booteru si program vyberete z nabízeného seznamu (pokud je na disketě více programů). Rovněž můžete ORADOT nahrát příkazem `LOAD*"ORADOT"`.

Volba ovládání

Po nahrání programu do paměti se Vás počítač (po stisku nějaké klávesy) nejprve dotáže, jakým způsobem hodláte program ovládat. V úvahu připadají tři možnosti: klávesnice, joystick a myš. Zatímco první dva způsoby asi podrobnější vysvětlení

nepotřebují (joystick je typu Kempston, tedy připojený na portu 31), třetí je zcela nový a doposud nepříliš používaný. Jedná se o typ myši, běžně používané u počítačů Amiga, která je připojena na port 31, tedy místo Kempston joysticku (POZOR - nejedná se o tzv. Kempston mouse).

Výhody myši zná jistě každý, kdo někdy pracoval s počítači třídy PC či AMIGA. Pro zaryté spectristy, kteří na počítač jiného typu nesáhnou, bych uvedl jen několik výhod "myšího" ovládání: mnohem větší rychlost, pohodlnost a přesnost. Malý příklad: Zkuste přejít z jednoho konce obrazovky na druhý nejprve joystickem, potom myší a všechno vám bude hned jasné.

Ještě malá poznámka ke "Kempston" myši. Je sice hezké, že skoro každý program můžete ovládat myší (pokud program umí kempston joystick), ale ztrácíte tu hlavní přednost používání myši - rychlost. Nikdy totiž nemůžete jet kempston myší rychleji, než umožňuje ovládání joystickem.

Co víc dodat? Pokud máte možnost připojit ke svému počítači paralelní Amiga myš, rozhodně to alespoň vyzkoušejte - pak už ji z ruky jistě nepustíte.

Způsob ovládání lze vybrat několika způsoby:

- 1) stiskem kláves **K**, **J** nebo **M**
- 2) stiskem kláves **1**, **2** nebo **3**
- 3) posunutím kurzoru mezerníkem na zvolenou možnost

Po zvolení ovládání spustíte vlastní program stiskem **ENTER**. Pokud je navleno ovládání klávesnicí, provede se ještě definice ovládacích kláves.

Speciální způsob, jak zvolit ovládání myší či joystickem, je tzv. **autodetekce**. Je určena pro obzvláště pohodlné uživatele, kteří ani nemusí pustit joystick nebo myš z ruky. Stačí pouze dvakrát rychle za sebou pohnout joystickem vlevo nebo vpravo, popřípadě přejít myší po podložce. Program potom lze spustit stiskem aktivačního tlačítka na zvoleném zařízení (místo klávesy **ENTER**).

Pohodlná autodetekce s sebou přináší bohužel jednu nevýhodu. V případě, že na portu 31 není připojen joystick ani myš, stane se občas, že se na něm objeví náhodné hodnoty, na které by mohla autodetekce zareagovat. To se pak projeví tak, že se při volbě ovládání okamžitě automaticky navolí buď joystick nebo myš, program se spustí a nelze jej ovládat. Tuto situaci lze občas zachránit stiskem klávesy **BREAK**. Ta totiž v programu funguje tak, že pokud ji stisknete zároveň s aktivačním tlačítkem, vrátí se program zpět do menu volby ovládání.

Pokud autodetekce funguje špatně nebo pokud se zapíná příliš často, je v programu zabudován způsob, jak ji odpojit: po nahrání programu do paměti (na obrazovce je titulní obrázek) stačí stisknout klávesu **CAPS SHIFT** nebo **SYMBOL SHIFT** (při stisku jiné klávesy zůstane autodetekce zapojena).

Ovládací panel

se objeví na obrazovce vzhled po navolení způsobu ovládání. Obsahuje celou řadu "tlačítek", která slouží jednak k vyvolání určitých činností, jednak k indikaci aktuálního nastavení programu. Tlačítko aktivujete tak, že na něj najedete šipkou a stisknete klávesu "volba" (tzn. i střelbu na joysticku nebo levé tlačítko na myši). Pro začátek si tedy stručně popíšeme, jak jednotlivá tlačítka fungují:

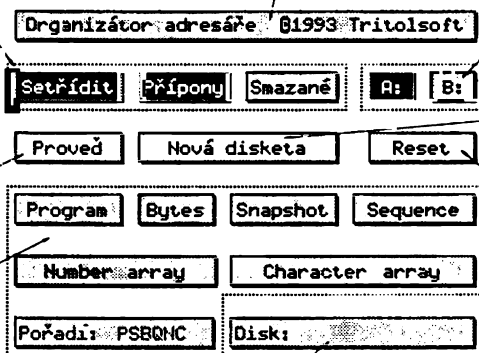
Tato tlačítka nastavují způsob, jak se bude třídění provádět. Pokud je tlačítko aktivní, je zobrazeno inverzně. Kliknutí na tlačítko způsobí zapnutí, resp. vypnutí dané funkce. Podrobnější popis níže.

Spouští nejdůležitější činnost programu, tj. samotné třídění souborů. Podrobný popis níže.

Tato skupina tlačítek Vám umožní nadefinovat pořadí, jak budou seřazené soubory rozděleny podle přípon. Funkce se aktivuje tlačítkem Pořadí, přičemž se rozsvítí tlačítka s typy souborů. Jejich postupným stiskem zvolíte pořadí, jak se soubory mají třídit do skupin (při aktivované volbě Přípony).

Kromě toho, že se zde dozvíte, kdo program vytvořil, slouží toto tlačítko k zobrazení adresáře diskety v aktivní disketové jednotce. Před použitím tohoto tlačítka nemusíte použít funkci Nová disketa

Těmito tlačítky přepínáte aktivní disketovou jednotku (je zobrazena inverzně). Pokud máte pouze jednotku A, nebude program na přepínání reagovat. Po nahrání je vždy aktivní jednotka A.

Toto tlačítko musíte stisknout vždy, když do aktivní mechaniky vložíte novou disketu, tzn. i po prvním spuštění programu. Po jeho zvolení se název nové diskety objeví v tlačítku Disk.

V tomto tlačítku je jednak zapsáno jméno disku, s nímž se bude pracovat, jednak slouží k vyhledání diskety s určitým názvem. Podrobněji níže.

A touto šipkou se celý program ovládá.

Ukončuje práci s programem. Tlačítko je samozřejmě chráněno proti náhodnému stisknutí, takže po jeho zvolení je třeba po dobu 1 sekundy podržet mezerník. Teprve pak skutečně dojde k resetu počítače

Katalog diskety

Výpis adresáře (katalog) lze kdykoliv vyvolat stiskem horního tlačítka na ovládacím panelu. Nejedná se o klasický výpis, poskytovaný MDOsem, ale o výpis speciální, s některými údaji navíc.

Struktura výpisu je následující:

- jméno diskety, formát (v závorce za jménem)
- informace o jednotlivých souborech - název, přípona, délka, počáteční adresa, třetí parametr, atributy (vypisují se i skryté soubory)
- na konci výpisu součet - počet souborů, smazaných souborů, skrytých souborů, počet volných sektorů a volná kapacita disku

Vypisování katalogu lze pozastavit stiskem ENTER nebo přerušit (předčasně ukončit) stiskem SPACE.

Způsoby třídění

Program ORADOT umožňuje třídit soubory několika různými způsoby, v závislosti na nastavení tlačítek **Setřídít**, **Přípony**, **Smazané**. Nyní si tedy jejich činnost popíšeme:

Setřídít - pokud je tlačítko zapnuto (zobrazeno inverzně), budou se soubory na disku řadit abecedně (resp. podle kódů ASCII) podle svého jména. Lze říci, že se jedná o základní funkci programu, což ovšem neznamená, že někdy nemusí být výhodné ji vypnout.

Pokud je tlačítko vypnuto, nebude se brát název souboru při třídění v úvahu. Znamená to tedy, že pořadí souborů zůstane stejné, pouze se případně rozřadí do skupin podle přípony.

Přípony - zapnutím tlačítka aktivujete rozřazení souborů do skupin podle jejich typu. Po roztřídění tedy budou na disketě uloženy nejprve všechny soubory typu P, tedy programy, potom S (snapshoty) a potom další skupiny podle toho, jak je pořadí nadefinováno v tlačítku Pořadí (lze je samozřejmě změnit). Pokud je zároveň aktivováno tlačítko Setřídít, jsou navíc soubory v jednotlivých skupinách seřazeny podle svého názvu. POZOR - pokud chcete tuto funkci využít, NESMÍ být na disketě soubory s nedovolenými příponami (tzn. jinými než P, S, B, Q, N nebo C). V opačném případě program třídění nedovolí spustit.

Při vypnutém tlačítku se typ souboru nebere vůbec v úvahu, takže soubory budou seřazeny pouze podle jména. Pokud jsou na disketě soubory s nedovolenými příponami, lze ji setřídít pouze tímto způsobem.

Smazané - zapnutí tlačítka způsobí, že soubory, které byly z disku logicky smazány (ale v adresáři se ještě vyskytují), se budou posuzovat jako jakékoliv jiné soubory, budou tedy normálním způsobem seřazeny (v případě aktivované funkce Přípony bude skupina smazaných souborů uložena na konci adresáře). Implicitně je tato funkce vypnutá, protože obvykle nemá zvláštní smysl smazané soubory v adresáři nechávat.

Pokud necháte tlačítko vypnuté, budou logicky smazané soubory z adresáře odstraněny. To má mimo jiné tu výhodu, že v adresáři nebudou "díry", tedy volné pozice po smazaných souborech, a jakýkoliv později nahraný soubor se umístí až na konec adresáře. Pokud chcete z některé diskety pouze odstranit tyto "díry" (vznikají zvláště na pracovních disketách, kde často mažeme starší nepotřebné soubory), aniž by došlo k abecednímu třídění či rozřazení, jednoduše vypněte tlačítka **Seřadit** a **Přípony** (tlačítko **Smazané** je rovněž vypnuto) a spustě třídění. Původní pořadí nesmazaných souborů zůstane zachováno, ale smazané soubory budou z adresáře skutečně vymazány.

Jak soubory rozřadit

Pokud se rozhodnete seřadit soubory na některé ze svých disket, můžete to provést zhruba následujícím postupem:

1) Do disketové jednotky vložte disketu. Pokud máte dvě jednotky, ujistěte se, že je nastavena ta správná, případně ji přepněte (tlačítkem **A:** nebo **B:**).

2) Stiskem horního tlačítka si můžete ověřit, zda se jedná o správnou disketu (vypíše se její adresář). Pokud nechcete s touto disketou pracovat, vyndejte ji a postup opakujte od bodu 1). Pro vyhledání diskety podle jejího jména můžete použít tlačítko **Disk** - způsob jeho použití je popsán níže.

3) Pokud je v aktivní mechanice disketa, kterou skutečně chcete seřadit, stiskněte tlačítko **Nová disketa**. Na tlačítku **Disk** se nyní objeví její název, což signalizuje, že program je připraven s disketou pracovat.

4) Pomocí tlačítek **Seřadit**, **Přípony** a **Smazané** určete způsob třídění.

5) Stiskem tlačítka **Proveď** spustě vlastní proces třídění. Předtím se ale ujistěte, že disketa není chráněna proti zápisu (Write protected) - seřazený adresář by na ni nešel zapsat.

6) Po seřazení se vypíše nové pořadí souborů v adresáři. Pokud s ním souhlasíte, stiskněte tlačítko **ENTER**, pokud se Vám nelíbí, stiskněte mezerník - tím se na disketu vrátí původní adresář. **POZOR** - je to ten, který byl na disketě v okamžiku jejího aktivování tlačítkem **Nová disketa**. Pokud tedy zvolíte **Nová disketa**, pak adresář několikrát seřadíte (a odsouhlasíte **ENTERem**) a nakonec poslední třídění zrušíte

(mezerník), obnoví se původní verze adresáře. Z uvedeného vyplývá, že pokud ihned po seřídění a uložení adresáře stisknete tlačítko **Nová disketa**, adresář již nepůjde obnovit (bude se brát v úvahu ten právě načtený).

Po provedení předchozího je disketa připravena pro běžnou práci s MDOSem, pouze s tou změnou, že práce je mnohem přehlednější a tím i příjemnější. Pokud na disketu časem uložíte nějaké další soubory (a jiné třeba vymažete) není problém ji kdykoliv pomocí ORADOTu opět rychle seřadit.

Další funkce programu

Definice pořadí skupin

Jak již bylo uvedeno výše, lze nadefinovat, resp. změnit pořadí skupin souborů pro rozřídění. Můžete tedy dát na první místo např. soubory **Bytes**, potom **seQuence** a podobně, podle své volby. Způsob definování je přesně popsán v popisce k tlačítkům (**Pořadí...**), má snad cenu pouze dodat, že vždy musíte odklepnout **VŠECHNY** typy souborů (bez ohledu na to, že se třeba na Vašich disketách vůbec nevyskytují).

Vyhledání diskety podle názvu

Pokud budete potřebovat seřadit soubory na disketě, jejíž jméno sice znáte, ale o které přesně nevíte, která z těch mnoha Vašich disket to zrovna je, jistě uvítáte tuto zajímavou funkci.

Po stisknutí tlačítka **Disk** se v něm objeví kurzor a Vy máte možnost zadat název hledané diskety. Název musí být samozřejmě zcela přesný, včetně rozlišení malých a velkých písmen apod. Po odeslání názvu stiskem **ENTER** se spustí automatické hledání. Program prozkoumá všechny dostupné disketové jednotky (jednu nebo dvě) a pokud disketu se zadaným názvem najde, provede rovněž funkci **Nová disketa** - tím je disketa okamžitě připravena pro řazení.

Pokud není disketa nalezena, disketové jednotky se zastaví, ovšem tlačítko **Disk** zůstane svítit (aktivní jednotka je opět ta, na níž hledání začalo). Nyní můžete stiskem tlačítek **A:**, **B:** zjistit, jaké diskety jsou v mechanikách (v tlačítku **Disk** se objeví jejich názvy) a případně je tlačítkem **Nová disketa** aktivovat. Také můžete v mechanikách vyměnit diskety a spustit hledání znovu - tento způsob lze opakovat až do doby, než je disketa se zadaným jménem nalezena.

Chybová hlášení programu

(v závorkách jsou uvedeny MDOSové ekvivalenty chybových hlášení)

Neznámý formát diskety.

Disketa v jednotce není standardní disketou MDOSu (nelze s ní pracovat).

(X Bad device type)

Mechanika není přístupná.

Z nějakého důvodu nelze s aktivní mechanikou pracovat (např. nastala-li hardwarová chyba mechaniky).

(Z Device unavailable)

Chyba při spolupráci s mechanikou.

Jiná chyba než nezavřená dvířka mechaniky.

(a Device I/O error)

Nejsou zavřená dvířka.

Dvířka aktivní mechaniky nejsou zavřená (v případě jednotky 5,25"), nebo není disketa správně zasunuta (jednotka 3,5").

(Drive is not ready)

Chyba mechaniky.

(o Seek error)

Nemohu najít určený sektor.

Na disketě nelze najít potřebný sektor.

(p Sector not found)

Chybný kontrolní součet sektoru.

Chyba CRC součtu.

(q CRC error)

Disk je chráněn proti zápisu.

Na disk nelze zapsat potřebné údaje (setříděný adresář).

(r Disk is write protected)

Neidentifikovatelná chyba.

(s Internal error)

Vložte do mechaniky disketu <název>.

Do mechaniky je třeba vložit požadovanou disketu.

(Please insert volume...)

V případě některých chyb (nezavřená dvířka apod.) program nabízí opakování diskové operace. Opakování odsouhlasíte stiskem klávesy ENTER, mezník prováděnou operaci zruší.

Tisková oprava

Omlouváme se za poněkud nepřesný popis funkce tlačítka ~~Smazané~~ na straně 7. Nastavení tohoto tlačítka se posuzuje pouze v případě, že je aktivní funkce **Přípony** a jen tehdy budou tedy z adresáře odstraněny logicky smazané soubory. Pokud je tlačítko **Přípony** vypnuto, smazané soubory v adresáři zůstanou. Příklad uvedený na str. 7 je tedy nepřesný. Omlouváme se.

Jan Hanousek
Computer Software
Lázeňská 6
118 00 Praha 1